Suomen Varustamot
Rederierna i Finland
Finnish Shipowners' Association

LAUSUNTO 3.6.2025

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta

Asia: U 5/2022 vp Valtioneuvoston kirjelmää eduskunnalle ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi Euroopan unionin alueelle suuntautuvan laittoman maahantulon yhteydessä ihmiskauppaa tai maahanmuuttajien salakuljetusta helpottavien tai harjoittavien liikenteenharjoittajien vastaisista toimenpiteistä koskeva jatkokirjelmä UJ 6/2025 vp

Suomen varustamot ry (SV) kiittää mahdollisuudesta lausua otsikossa mainittuun asiaan. Asetusehdotuksen tarkoituksena on mahdollistaa maa-, ilma- ja vesiteitse toimivien liikenteenharjoittajien toiminnan rajoittaminen tilanteissa, jossa ne helpottavat tai harjoittavat ihmiskauppaa tai maahanmuuttajien salakuljetusta Euroopan unionin alueelle. **SV tukee lähtökohtaisesti ehdotuksen tavoitteita ja Suomen kantaoja kirjelmässä.** SV haluaa kuitenkin korostaa seuraavia näkemyksiä:

Pidämme tärkeänä, että arvioitaessa komissiolle siirrettävän täytäntöönpanovallan asianmukaisuutta tulee kiinnittää erityistä huomiota liikenteenharjoittajien oikeuksien ja perusoikeuksien toteutumiseen. Suhtaudumme varauksella siihen, että komissiolle annettaisiin toimivalta tehdä liikenteenharjoittajia koskevia sitovia päätöksiä yli kansallisten viranomaisten. Kannatamme kompromissiehdotusta, jonka mukaan komission pitää käydä vuoropuhelua liikenteenharjoittajan kanssa sekä konsultoida jäsenvaltiota.

Pidämme huolestuttavana, että ehdotetussa tekstissä liikenteenharjoittajat voisivat joutua hallinnollisten seuraamusten kohteeksi myös tapauksissa, joissa liikenteenharjoittajien palveluita käytetään näiden tietämättä ihmissalakuljetuksen, ihmiskaupan tai välineellistämisen edistämiseen. Näkemyksemme suomalaisesta merenkulusta on, että liikenteenharjoittajat toimiva yhteistyössä viranomaisten kanssa ja tekevät sen mikä heidän toimivallassa on tehtävissä estääkseen alusten käyttöä ihmiskauppaan tai maahanmuuttajien salakuljettamiseen ja muuhun rikolliseen ja kiellettyyn toimintaan. Pidämme tärkeänä, että liikenteenharjoittajalle annettaan mahdollisuus korjata toiminnassaan havaitut puutteet ja, että liikenteenharjoittajaa kuullaan, ennen seuraamuksiin etenemistä.

Komission asetusehdotuksessa esitetään, että komissio voisi täytäntöönpanosäädöksin estää tai keskeyttää aluksen oikeuden bunkrata tai suorittaa huoltotoimenpiteitä jäsenvaltiossa, mikä käytännössä estää liikennöinin. Sen lisäksi nostetaan esiin, että suomalaisilla viranomaisilla on matkustajaluetteloa koskevan lainsäädännön kautta kuten myös aluspalvelulain kauttaa mahdollisuus estää aluksen liikennöinti Suomeen mikäli tilanne on sellainen, että lainsäädännössä asetetut edellytykset täyttyvät. Viitaten edelliseen kappaleeseen, on huolehdittava että näin vakaviin seuraamuksiin ei ryhdytä kevyin perustein vaan, että ne toimivat viimeisenä keinona estää sellaista liikenteenharjoittajaa joka todennetusti tahallaan tai tietoisesti on harjoittanut ihmiskauppaa tai maahanmuuttajien salakuljetusta.

Lopuksi todetaan että merenkulussa matkustajaluetteloa koskeva lainsäädäntö edellyttää matkustaja-aluksen matkustajien henkilötietojen keräämistä ja ilmoittamista, ja pidämme tärkeänä että uuden asetuksen mukana ei synny rinnakkaisia ilmoitusvelvollisuuksia.

Carolus Ramsay
Merenkulun johtava asiantuntija
Suomen Varustamot ry